

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/3.1

Den 1. marts 2010

TALE TIL SAMRÅD DEN 17. MARTS 2010 I FOLKETINGETS FØDEVAREUDVALG

(Det talte ord gælder)

**Spørgsmål AG: ”Vil ministeren redegøre for, hvorfor muligheden for at indføre et midlertidigt forbud mod brugen af bisphe-
nol A i sutteflasker i Danmark ikke er blevet benyttet, når et
flertal i udvalget ønsker et forbud, og når EU tillader et natio-
nalt forbud ud fra forsigtighedsprincippet?”**

**Spørgsmål AH: ”Vil ministeren redegøre for, ministeren ikke
benytter sig af den nye fremlagte amerikanske undersøgelse fra
NHANES (1. undersøgelse på mennesker), som påviser en sam-
menhæng mellem eksponering for bisphenol A og hjertesyg-
domme?”**

Svar:

- Jeg vil gerne svare samlet på udvalgets spørgsmål AG og AH vedr. bisphenol A.

- Som den tidligere fødevareminister flere gange har redegjort for under tidligere samråd og under behandlingerne af Folketingets beslutningsforslag om bisphenol A, så tager regeringen debatten om mistanken om hormonforstyrrende stoffer meget alvorligt. Jeg er også fuldt ud opmærksom på, at et flertal i Folketinget ønsker at indføre et forbud mod bisphenol A i sutteflasker og senest også i andre produkter til 0-3-årige, som er beregnet på at komme i kontakt med fødevarer.
- Det er imidlertid ikke så lige til at forbyde stoffet på det grundlag, som foreligger i dag, hvilket der er redegjort for både mundtligt og i det notat om de juridiske aspekter ved indførelse af et nationalt forbud mod bisphenol A i sutteflasker, som blev sendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 4. december sidste år.
- Baggrunden for samrådet i dag er, at SF gennem sit medlem af Europa-Parlamentet har spurgt Kommissionen til råds. Sagen er blot, at Kommissionen har givet helt det samme svar om muligheden for at indføre et forbud nationalt, som min forgænger gentagne gange har informeret Folketinget om. Emilie Turunen har været så betænksom at sende en kopi af svaret til min

forgænger, og jeg kan kun opfordre til, at resten af Fødevareudvalget også får mulighed for at læse svaret.

- I svaret skriver Kommissionen bl.a., at

”forordningen om materialer, der er bestemt til kontakt med fødevarer, giver en medlemsstat mulighed for i nødstilfælde at begrænse anvendelsen af et godkendt stof på nationalt plan. En sådan begrænsning skal være baseret på nye data eller en ny vurdering af stoffet, som giver anledning til at konkludere, at anvendelse af stoffet i bestemte materialer eller genstande udgør en fare for menneskers sundhed. Samtidig skal medlemsstaten begrunde den pågældende foranstaltning over for Kommissionen og de øvrige medlemsstater. De nye data kan således blive gennemgået, og det kan i givet fald overvejes at ændre relevant EU-lovgivning.”

- Det svarer helt til det, Folketinget tidligere er belvet oplyst om, og som også fremgår af det oversendte notat. Det forpligtende samarbejde i EU betyder, at der kun er mulighed for at gennemføre et nationalt forbud mod bisphenol A i sutteflasker i Danmark, hvis en

række meget klare krav er opfyldt. Betingelserne fremgår af beskyttelsesklausulen i EU's materiale- og genstandeforordning henholdsvis Traktatens miljøgaranti, som i praksis udmønter forsigtighedsprincippet på dette område.

- Bl.a. skal der foreligge nye oplysninger eller en ny vurdering af de hidtidige oplysninger, der giver præcise grunde til at konkludere, at anvendelse af bisphenol A i produkter, udgør en risiko for befolkningens sundhed eller miljøet.
- Det er kravet om videnskabeligt belæg, der her beskrives, og regeringen er jo helt enig i, at der bør indføres et forbud - også i Danmark - hvis der viser sig at være videnskabeligt belæg herfor.
- Sådanne nye oplysninger eller nye vurderinger foreligger imidlertid ikke på nuværende tidspunkt. Det er både de europæiske eksperter ved Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet, EFSA, og de danske fødevareeksperter ved DTU Fødevareinstituttet enige i.
- Som det flere gange er understreget, arbejder regeringen aktivt for at tilvejebringe ny videnskabelig dokumentation, således at der kan fremskaffes det viden-

skabelige grundlag, der er nødvendigt for at forbyde eller regulere brugen af bisphenol A.

- Derfor bad regeringen allerede i efteråret 2008 EU's fødevareautoritet EFSA om at igangsætte yderligere undersøgelser af bisphenol A's eventuelle skadelige virkninger på adfærd og udvikling nervesystem ved lave doser.
- De nye, omfattende dyrestudier, som blev gennemført som opfølgning herpå, er nu under vurdering i en ekspertgruppe nedsat af EFSA. EFSA's vurdering forventes dog tidligst at være færdig i maj 2010, og vi har derfor anmodet DTU Fødevareinstituttet om at komme med en dansk vurdering inden udgangen af marts.
- Hvis vurderingen viser, at bisphenol A i små mængder er farligt i sutteflasker, kan den danne grundlag for indførelse af danske særregler.
- Der offentliggøres løbende nye undersøgelser, som jeg naturligvis også tager alvorligt. Min forgænger har bl.a. bedt Fødevareinstituttet om at vurdere to studier fra oktober 2009. Fødevareinstituttet finder ikke, at studierne ændrer instituttets nuværende konklusion om bisphenol A, eller afklarer eller ændrer på usikkerheden omkring bisphenol A's effekter ved lave do-

ser. Vi har også bedt EFSA om at vurdere disse to studier, og EFSA har oplyst, at man har bedt en ekspertgruppe vurdere undersøgelseerne.

- To amerikanske studier, som bl.a. ifølge Politiken i december skulle vise, at bisphenol A er kræftfremkaldende, er endnu ikke fuldt offentliggjort og kan derfor ikke gøres til genstand for en videnskabelig vurdering på nuværende tidspunkt. Men Fødevarestyrelsen vil sørge for, at undersøgelserne bliver vurderet af DTU Fødevareinstituttet, når de bliver offentliggjort.
- Som det fremhæves i det andet samrådsspørgsmål, så er der også kommet en ny engelsk undersøgelse, der gør brug af data fra det amerikanske NHANES-program. NHANES står for National Health and Nutrition Examination Survey og undersøger den sundheds- og ernæringsmæssige status for børn og voksne i USA.
- Den er først lige blevet publiceret, nærmere bestemt den 13. januar i år, hvilket er årsagen til, at den ikke tidligere har indgået i en vurdering af bisphenol A.
- Forskerne bag undersøgelsen konkluderer, at der er en sammenhæng mellem niveauet af bisphenol A i urinen

hos voksne mennesker og forekomsten af hjertesygdomme.

- Undersøgelsen er en opfølgning på en tidligere NHANES undersøgelse, der blev publiceret i september 2008, og som i den forbindelse blev vurderet af EFSA.
- EFSA konkluderede dengang, at undersøgelsen ikke gav tilstrækkelig bevis for en sammenhæng mellem eksponering for bisphenol A og hjertesygdomme. På den baggrund fandt EFSA ikke behov for at ændre grænseværdierne for bisphenol A.
- Den første NHANES undersøgelse var baseret på data fra 2003 og 2004, mens den nyeste undersøgelse fra i år kombinerer data fra 2003 til 2006.
- Hvis studiet er af en sådan kvalitet, at resultaterne herfra kan dokumentere, at der er en forhøjet risiko for hjertesygdomme ved den nuværende anvendelse af bisphenol A, vil undersøgelsen kunne indgå i den videnskabelige dokumentation, der er nødvendig for en yderligere regulering af bisphenol A.
- Vi har derfor sendt den nye undersøgelse til vurdering hos DTU Fødevareinstituttet, og vi har også skrevet til

EFSA om denne undersøgelse og anmodet dem om at inddrage den i deres vurdering af bisphenol A.

- Fødevarainstituttet har dog allerede oplyst, at studiet ikke er af en kvalitet, som retfærdiggør, at man agerer på det med hensyn til grænseværdier.
- Lad mig til sidst endnu en gang understrege, at regeringen mener, at farlige stoffer skal forbydes eller reguleres.
- Som det fremgår, holder ministeriet nøje øje med de nye videnskabelige undersøgelser, som kommer frem. Og hvis en ny undersøgelse giver os videnskabeligt og dermed retligt grundlag for at aktivere forsigtighedsprincippet, vil jeg ikke tøve med at gribe ind.